

figes, at Kjøbenhavn's Borgere skulde være vanslægtede fra dem, der i 1659 besvarede en Henvendelse i lignende Retning til dem med at skrive et af de smukkeste Blade i vor By's Historie. Siden jeg taler om Besættningens Størrelse, turde jeg maasse tillige gjøre opmærksom paa en lille Værdom, som gives os af Flertallet i dets Betænkning. I Betænkningen Sp. 15—16 belæres vi med Hensyn til Besættningens Størrelse om, at 4 Mil i en fuldstændig sluttet Cirkel ikke er det Samme som 4 Mil, der ligge i to Afsnit af en Cirkel paa 10 Mils Omkreds. Jeg skal nu ikke tage Sagen sproglig; thi da kunde det blive noget vanskeligt for Flertallet at bevise sin Paastand, men det er jo heller ikke Meningen. Meningen er jo den, at 4 Mil i en sluttet Cirkel er meget lettere at forsvare end 4 Mil i en Cirkel, som er 10 Mil i Omkreds. Dette bør mærkes, thi det er aldeles i Modstrid med, hvad man hidtil har antaget, og der er derved i Virkeligheden skudt en Brest i, hvad man før har anset for et fuldstændig militært Axiom. Jeg tror nu nærmest, at det er en abstrakt, matematisk Betragtning, som har gjort sig gjældende ved denne Læres Fremfættelse, idet man nemlig har ment som saa: Hovedreserven sidder, om jeg saa maa sige, som en Edderkop i sin Væv; naar nu en Cirkel er 4 Mil i Omkreds, saa er Radius, som bekendt, meget mindre i den end i en Cirkel paa 10 Mil i Omkreds, og som Følge deraf har Reserven lettere ved at komme til ethvert Punkt i Omkredsen paa det første Sted, naar den angribes; men der er jo den Ting derved at bemærke, at saaledes er Forholdet jo i Virkeligheden ikke. Vil man tage det saadant ganske abstrakt uden Hensyn til Terrainet eller til Faren paa et enkelt Punkt, saa vil man i en saadan Cirkel paa 10 Mils Omkreds ikke stille sin Hovedreserve i Centrum af Cirkelen — det vilde være høist urigtigt —, men vil stille den paa Midten af den Korde, der begrænses Segmentet, der skal forsvares, og man vil da se, at man til en stor Del af Linien har en mindre Afstand end fra Centrum i en Cirkel paa 4 Mils Omkreds; og med Hensyn til Fløiene, hvor ganske vist Afstandene ere større, saa vil dette langt opveies ved en anden Omstændighed, der rigtignok ikke er af matematisk, men af taktisk Natur, nemlig at enhver Bevægelse mod Fløiene vil ske i Fjendens Flanke, og dette er, som det erede Flertal vist vil vide, en Angrebsmaade, man holder meget af, da den i Reglen er meget virksom, en Fordel, som man, hvis man rykker ud fra Centrum selv i en mindre Cirkel, ikke vilde opnaa uden at gjøre en betydelig Om-

vei; om man saa har en Fjerdingvei mere eller mindre at rykke frem, har ikke Meget at sige, det kan endog under visse Forhold være særdeles gunstigt, da Udviklingen jo nu med de moderne Vaaben sker paa længere Afstand end tidligere fra Fjenden. Men jeg tør ikke skule, at hele Flertallets Raisonnement saavel som det Raisonnement, jeg her har fremsat, i Virkeligheden vil faae saare Lidt at betyde; det er ikke saa, at Hovedreserven saaledes i længere Perioder sidder og venter paa, at Fjenden skal komme og løbe an mod Fæstningen, snart paa et Punkt, snart paa et andet. I Virkeligheden er Forholdet det, at Fjenden vel kan forsøge et brusque Angreb strax, naar han kommer foran Fæstningen, for at se, om det ikke skulde være saadanne Maagler i dens Armering og øvrige Tilstand, at han kan tage den strax. Har han først overbevist sig om, at den er i Orden i saa Henseende, saa ville disse brusque Angreb sandelig ikke gjentage sig ofte; thi han vil ikke have andet Resultat deraf end et meget stort Tab. Hans Angrebsmaade vil da være den, at han vil lægge sig foran en Del af Fronten og efterhaanden søge at forcere den, og der vil altsaa være mere end Tid nok til at drage de Reserver, man ønsker, hen til det truede Punkt; og saa skal jeg dertil bemærke, at en saadan Fremrykning af Fjenden mod en fladere Linie er ganske anderledes farlig for ham paa Grund af, at en stærkere Beskydning kan ske derfra end fra en Linie, som i en Cirkel har samme Længde; ligesom ogsaa Linierne i den forstnævnte Befæstning i det Hele taget kunne drages saaledes, at de ikke saa let ensileres langt ude fra Terrainet som ved den krummere Linie. Jeg anfører blot dette for at bede Thinget om i hvert Fald at nyde den Værdom, der er fremsat i Betænkningen med Hensyn til dette Punkt, med en vis Moderation. Til Slutning ønsker jeg blot at gjøre et Par Bemærkninger, som jeg vistnok under andre Omstændigheder ikke vilde have gjort, men som jeg nu er foranlediget til ved den stærke Betoning, som er lagt derpaa i en Udtalelse i Flertallets Betænkning. Det erede Flertal taler nemlig gjentagne Gange om, at dersom man kunde opnaa en virksom europæisk Bestyttelse for hele Riget, saa mente man, at saa var der ikke Noget i veien for ikke alene at befæste Kjøbenhavn paa den Maade, der her er foreslaaet, men endog paa den Maade, som Flertallet tænker sig, nemlig til en Befæstning af 100 Millioner Kr., og senere, da Resultatet af Betænkningen samles, siges der som Nr. 4 af Hovedpunkterne, hvori den givne Fremstilling er sammendraget, at